

VII	Intimiderend gedrag	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
31	Vage dreigementen in de trant van "jou krijgen wij nog wel" komen hier wel voor.	0	1	2	3	4	5	
32	Sommige mensen worden gewoonweg genegeerd en sociaal geïsoleerd.	0	1	2	3	4	5	
33	Over sommige collega's wordt erg vaak op een negatieve manier geroddeld.	0	1	2	3	4	5	
34	Er zijn mensen die worden bespot vanwege hun uiterlijk en / of leefwijze.	0	1	2	3	4	5	
35	Er zijn mensen die met opzet geen goed gereedschap / geen goede informatie krijgen.	0	1	2	3	4	5	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

Hoe nu verder?

Per blok:

Zoals in de inleiding reeds gezegd, kunt u de score per blok/thema bekijken. Dan kan bijvoorbeeld blijken dat er bij u in het bedrijf volgens u iets mis is met het blok 'discriminatie' of 'bedrijfscultuur'. Het kan dan vervolgens de moeite waard zijn om te kijken wat het bedrijf daadwerkelijk doet om dergelijke problemen aan te pakken. Is er in bovengenoemde situatie bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon aangesteld die bekend is bij iedereen (bv. ook bij uitzendkrachten), is er een klachtenprocedure in het bedrijf, staat het probleem omschreven in de Risico-inventarisatie en evaluatie, enz. enz?

TIP: uiteraard kunt u de vragenlijst alleen invullen om eens te kijken naar wat uzelf nu van uw bedrijf vindt, maar om daadwerkelijk bij verantwoordelijken aan te kloppen om iets in het bedrijf te veranderen, is het raadzaam om met meerdere collega's deze vragenlijsten in te vullen en de belangrijkste knelpunten te bundelen.

Per vraag:

Een andere manier om de belangrijkste knelpunten in beeld te krijgen, is om alle vragen met een 4 en 5 score onder elkaar te zetten. U gaat nu eigenlijk 'dwars door de vragenlijst heen'. Wanneer dat wenselijk is, kunt u daarna een rangorde aanbrengen in wat er volgens u en uw collega's het eerst dient te worden aangepakt. Kijk daarbij naar zaken die bij wijze van spreken direct kunnen worden gedaan (zoeken naar een vertrouwenspersoon, maken van klachtenprocedure) en zaken die meer tijd vergen (het aanpakken van vriendjespolitiek vergt meer tijd!).

TIP: ook hier geldt, wanneer meerdere collega's de vragenlijst hebben ingevuld, goed te kijken welke vragen de meeste 'vijfjes' hebben gekregen. U krijgt als het ware een lijstje van de meest urgente problemen. Voer bij voorkeur beide analyses uit (dus wat is het meest problematische thema en wat zijn de meeste problematische vragen).

Actie:

Wanneer u nu een beeld heeft van waar de voornaamste knelpunten liggen, kunt u beter beslagen ten ijs naar degenen op zoek gaan die iets aan de situatie kunnen veranderen. Wie zijn dat zoal? Allereerst is dit de directie die op basis van de Arboret verplicht is beleid te maken. De afdeling Personeelszaken houdt zich in de regel bezig met het maken van beleid ter voorkoming en bestrijding van ongewenst gedrag. Bij een Ondernemingsraad of Personeelsvertegenwoordiging (PVT) kunt u de problematiek aankaarten. De medezeggenschap kan de directie immers wijzen op de verplichtingen uit de Arboret, namelijk het maken van beleid tegen ongewenst gedrag. U kunt naar een eventuele klachtencommissie en / of vertrouwenspersoon gaan, die vervolgens de verantwoordelijken kan benaderen. En u kunt ook naar uw arbodienst, om te vragen om hulp. Meestal leiden problemen die te maken hebben met ongewenst gedrag tot ziekteverzuim. En daar kan de bedrijfsarts vervolgens weer op inspelen. En wanneer de situatie niet verandert kunt u ook naar de Arbeidsinspectie om uw zorg daar kenbaar te maken. Zij kunnen de werkgever manen beleid te voeren op dit onderwerp.

Tot slot,

Wanneer werksituaties echt dreigen te ontsporen kan de hulp van de vakbond worden ingeschakeld in de vorm van advies, bemiddeling of rechtsbijstand.

VIII	Overige	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
36	Na zonsongang ervaar ik bepaalde werkplekken als onveilig(er).	0	1	2	3	4	5	
37	Alleen werken kan ongewenst gedrag uitlokken.	0	1	2	3	4	5	
38	Klanten zijn over het algemeen tevreden over onze dienstverlening.	0	5	4	3	2	1	
39	De bedrijfskleding roept "ongewenst gedrag" op.	0	1	2	3	4	5	
40	Een anoniem meldpunt voor "ongewenst gedrag" zou goed zijn om een beeld te krijgen van de mate van ongewenst gedrag in ons bedrijf.	0	1	2	3	4	5	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

FNV Bondgenoten

Afdeling Kwaliteit van de Arbeid
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
Telefoon: 030 - 273 82 22

Checklist

Agressie Intimidatie en Geweld

Ongewenste gedragingen. Een 'zweer' in het bedrijf, want door pesten, racisme, intimidatie wordt voor meer dan 500.000 mensen iedere dag opnieuw het werk een afschuwelijke opgave. Wellicht erger is dat zoveel mensen zich schuldig maken aan het voortbestaan van dit soort gedrag. Of deze gedragingen in uw bedrijf voorkomen kunt u met deze checklist meten en inzichtelijk maken. Voor werknemers is het vaak erg moeilijk om een vinger te krijgen achter deze problematiek. Door meerdere collega's deze checklist in te laten vullen wordt het mogelijk om iets te doen tegen gedrag dat on-menselijk is. De ongewenste gedragingen kunnen zowel **"intern"** (door collega's onderling), als **"extern"** (door klanten, bewoners, publiek enz.) hun oorsprong vinden. In deze vragenlijst wordt naar beide typen veroorzakers gevraagd.

Met **"ongewenst gedrag"** wordt in deze vragenlijst bedoeld:

- Discriminatie, op basis van etniciteit, geloof, uiterlijk, leefwijze enz.
- Agressie en geweld door collega's onderling maar ook klanten, omstanders e.a.
- Intimidatie: treiteren, pesten en uitsluiten van individuele collega's.
- Seksuele intimidatie, ongewenst seksuele toenadering zoeken tot collega's / klanten

Invullen van de vragenlijst

Op de volgende bladzijden staat een aantal uitspraken. U kunt aangeven in hoeverre u het met de uitspraken eens bent of juist helemaal niet. Misschien is de uitspraak helemaal niet van toepassing op die afdeling, vul dan 'NVT' in. Neutraal betekent dat u het niet eens, maar ook niet oneens bent met de uitspraak. Plaats een kruis in het vak dat het meest van toepassing is.

niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens
0	5	~~4~~	3	2	1

Score berekenen

Tel eerst per thema (I t/m VIII) de getallen in de door u aangekruiste hokjes op. De hoogste optelling geeft aan bij welk thema de meeste problemen liggen. Bekijk ook alle vragen die een score van 5 (of 4) hebben, dit geeft aan dat daar problemen zitten. Veel oplossingsrichtingen zijn direct uit de vraag te halen.

Wilt u de score van een hele afdeling berekenen, tel dan de individuele scores per thema (I t/m VIII) bij elkaar op. Bij het thema met de hoogste score zijn de meeste problemen. Voor oplossingsrichtingen kunt u bezien welke vragen het meest de score 5 hebben gekregen.

Nog vragen?

Wat kan ik met die scores doen? Is mijn werkgever verplicht om iets aan deze problemen te doen? Mag ik zomaar deze vragenlijst uitzetten onder het personeel? En zo kunnen er nog meer vragen zijn waar u een antwoord op zoekt. Voor deze en andere vragen kunt u de VGWM telefoon bellen.

Telefoon: 030 - 273 87 38, maandag t/m vrijdag van 9.00 - 13.00.

De Bedrijfsmeter inzake Agressie, Intimidatie en Geweld

I	Beleid en Voorzieningen tegen ongewenst gedrag	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
1	In ons bedrijf zijn afspraken/regelingen voor het omgaan met alle vormen van "ongewenste gedragingen".	0	5	4	3	2	1	
2	Werknemers in ons bedrijf worden getraind in omgaan met "ongewenst gedrag".	0	5	4	3	2	1	
3	Bij de werkopdrachten wordt informatie gegeven over lastige omstandigheden als agressie van klanten / omstanders.	0	5	4	3	2	1	
4	Er zijn voldoende elektronische hulpmiddelen om assistentie in te roepen bij ongewenste situaties.	0	5	4	3	2	1	
5	De nazorg na een incident is goed geregeld.	0	5	4	3	2	1	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

II	Bedrijfscultuur	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
6	Het onderwerp "Hoe om te gaan met ongewenst gedrag" wordt op het werkoverleg besproken.	0	5	4	3	2	1	
7	In onze organisatie is niet duidelijk wie aanspreekbaar is wanneer ongewenst gedrag zich voordoet.	0	1	2	3	4	5	
8	Ervaringen met ongewenst gedrag kun je goed met collega's bespreken.	0	5	4	3	2	1	
9	Vriendjespolitiek is in ons bedrijf heel gewoon.	0	1	2	3	4	5	
10	Likken naar boven en trappen naar beneden is hier goed voor je loopbaan.	0	1	2	3	4	5	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

III	Discriminatie	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
11	Buitenlandse werknemers ondervinden extra weerstand in hun werk vanwege hun uiterlijk / taalgebruik.	0	1	2	3	4	5	
12	Buitenlandse werknemers worden niet voor vol meegeteld binnen het bedrijf.	0	1	2	3	4	5	
13	Een aantal gezaghebbende figuren heeft moeite met alles wat on-nederlands is.	0	1	2	3	4	5	
14	Er zijn mensen in het bedrijf die andere groepen werknemers minderwaardig noemen.	0	1	2	3	4	5	
15	Niemand durft echt in te gaan tegen degenen die proberen anderen te kleineren.	0	1	2	3	4	5	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

IV	Verbaal / fysiek geweld	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
16	Regelmatig worden collega's uitgescholden tijdens het werk.	0	1	2	3	4	5	
17	Het afgelopen jaar hebben er vechtpartijen in de werkomgeving plaatsgevonden.	0	1	2	3	4	5	
18	Het afgelopen jaar zijn collega's betrokken geweest bij vechtpartijen.	0	1	2	3	4	5	
19	Als je tijdens het werk niet je mannetje staat, kun je klappen oplopen.	0	1	2	3	4	5	
20	Het zijn vaak dezelfde personen die schelden en uitgescholden worden.	0	1	2	3	4	5	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

V	Treiterijen	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
21	In ons bedrijf zijn er zogenaamde "pispaltjes".	0	1	2	3	4	5	
22	Bepaalde mensen doen bij ons altijd de rotklussen.	0	1	2	3	4	5	
23	Vaak zijn de grapjes die gemaakt worden over en met anderen al lang geen grapjes meer.	0	1	2	3	4	5	
24	Leidinggevenden durven niet in te grijpen wanneer er gepest wordt.	0	1	2	3	4	5	
25	Als iemand "ongewenst gedrag" vertoont houdt de rest zich afzijdig.	0	1	2	3	4	5	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>

VI	Seksuele Intimidatie	niet van toepassing	helemaal niet eens	niet eens	neutraal	eens	helemaal eens	
26	Ik kan ze zo aanwijzen: mannen die binnen ons bedrijf vrouwen lastigvallen.	0	1	2	3	4	5	
27	Een arm om je heen moet je hier wel prettig vinden, dat is hier schijnbaar gebruikelijk.	0	1	2	3	4	5	
28	Er worden veel grappen gemaakt over seks, ook in het bijzijn van collega's die daar geen prijs op stellen.	0	1	2	3	4	5	
29	Als vrouw zou ik mij op bepaalde afdelingen snel ongemakkelijk voelen.	0	1	2	3	4	5	
30	Er zijn vertrouwenspersonen seksuele intimidatie in ons bedrijf.	0	5	4	3	2	1	
Tel hier de getallen in de door u aangekruiste hokjes op:							totaal:	<input type="text"/>